

ประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ฉบับที่ D13 6 ก.พ. 68		วิทยาลัยการทัพบก
ประเด็น เมียนมา-รัสเซีย	ความสัมพันธ์ เมียนมา-รัสเซีย และผลกระทบต่อไทย	
ประเด็นสำคัญ	<ul style="list-style-type: none"> - ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลทหารเมียนมา กับ รัสเซีย - การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง เมียนมา และ รัสเซีย - ผลกระทบต่อประเทศไทย - ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานความมั่นคงของไทย 	

เมื่อเมียนมามีความรู้สึกว่าเงินเป็นมิตร แต่ไม่ใช่มิตรแท้ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลทหารเมียนมา กับรัสเซียจึงได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นหลังจากการรัฐประหารในเมียนมา มีการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเมียนมา กับรัสเซียที่แน่นแฟ้นขึ้นในทุกด้าน อาทิ การให้เหรียญตราทหารกับผู้นำกองทัพระหว่างสองประเทศ นอกจากนี้ กองทัพของทั้งสองประเทศยังได้มีการซ้อมรบและปฏิบัติการร่วมในปี 2567 รวมถึง ผู้นำเมียนมาได้เดินทางไปเยือน รัสเซียหลายครั้ง เมื่อไม่นานมานี้มีการมอบช้าง 6 เชือกให้รัสเซียเพื่อฉลองความสัมพันธ์ ครบรอบ 75 ปี และฝ่าย รัสเซียก็ตอบแทนด้วยการส่งตัวแทนไปเยือนกรุงเนปิดอ เมืองหลวงของประเทศเมียนมาหลายครั้ง สภากองทัพเมียน มาเปิดเผยว่า ในตอนที่รัฐมนตรีต่างประเทศของรัสเซียเดินทางเยือนเมียนมาในปี 2566 นั้น ได้มีการลงนามกับเมียน มาในบันทึกความเข้าใจร่วมกัน หรือ MOU ที่จะเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างสองประเทศในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมถึง จะมีการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับพม่าในเรื่อง การค้า เศรษฐกิจ รวมทั้งด้าน วัฒนธรรม และ การศึกษาด้วย เมียนมากับรัสเซียยังมีแผนการที่จะสร้างความตกลงร่วมกันในด้านการค้าน้ำมันและ การแลกเปลี่ยนเงินตราในสกุลเงิน จีาด ของเมียนมากับสกุลเงิน รูเบิล ของรัสเซียอีกด้วย รวมถึงมีการทำ MOU ใน ด้านเทคโนโลยีทางทหาร และ การใช้เทคโนโลยีนิวเคลียร์เพื่อวัตถุประสงค์ทางสันติในโอกาสข้างหน้า

จากที่กล่าวมาว่ารัฐบาลทหารเมียนมาไม่สามารถไว้วางใจประเทศจีนได้อย่างบริสุทธิ์ใจแล้ว จึงหันไป พัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศรัสเซียเพื่อเป็นการคานอำนาจประเทศจีนนั้นเป็นเรื่องที่ซับซ้อน **ปัจจัยเบื้องต้น** ที่ทำให้รัฐบาลทหารเมียนมาความสัมพันธ์กับรัสเซีย เกิดจาก การโดดเดี่ยวจากโลกตะวันตก หลังจากการรัฐประหารในปี 2021 รัฐบาลทหารเมียนมาถูกประเทศตะวันตกเช่น สหรัฐฯ และประเทศในสหภาพยุโรปคว่ำบาตรและวิจารณ์อย่าง รุนแรง รัฐบาลทหารจึงต้องหาพันธมิตรใหม่เพื่อรองรับสถานการณ์นี้ รัสเซียกลายเป็นหนึ่งในพันธมิตรที่สำคัญในด้านการ ทูต การทหาร และเศรษฐกิจ เนื่องจากรัสเซียไม่ได้เข้าร่วมในการวิจารณ์การกระทำของรัฐบาลทหารเมียนมาใน

เวทีระหว่างประเทศ รัสเซียยังจัดหาทุบทโพรกัณและอาวุธให้แก่รัฐบาลทหารเมียนมา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการรักษาความมั่นคงและอำนาจของรัฐบาลทหาร รัสเซียยังมีการฝึกอบรมทหารเมียนมาและเสนอกลยุทธ์ทางทหารต่าง ๆ เพื่อช่วยรัฐบาลทหารในการรักษาอำนาจ ประเด็นถัดมา เมียนมาได้รับการสนับสนุนจากจีนในหลายด้าน เช่น ความช่วยเหลือทางการเงิน การทูตเมื่อเมียนมาถูกวิจารย์จากนานาชาติและการเป็นพันธมิตรทางเศรษฐกิจที่สำคัญ แต่ความใกล้ชิดกับจีนก็ทำให้ เมียนมาอาจรู้สึกถึงความไม่สมดุลในความสัมพันธ์ ที่จีนมีอิทธิพลมากเกินไป การมีรัสเซียเป็นพันธมิตรช่วยให้เมียนมามีทางเลือกเสริมในการคานอำนาจจีน รัสเซียสามารถให้การสนับสนุนเมียนมาในด้านการทหารและการทูตได้ ซึ่งช่วยให้เมียนมามีอำนาจในการต่อรองมากขึ้น เมียนมามีความพยายามที่จะไม่พึ่งพาเงินเพียงฝ่ายเดียว จริง ๆ แล้วเมียนมาน่าจะต้องพยายามรักษาความสมดุลระหว่างความสัมพันธ์กับทั้งจีนและรัสเซียให้ได้ จีนเป็นพันธมิตรที่มีอิทธิพลทางเศรษฐกิจ ในขณะที่ รัสเซียสามารถเสนอกลยุทธ์ทางการทหารที่เมียนมาอาจมองว่ามีความสำคัญในช่วงที่เผชิญกับการต่อต้านจากนานาชาติได้ การที่รัสเซียเข้ามามีบทบาทในเมียนมาอาจช่วยเสริมสร้างความสมดุลทางยุทธศาสตร์ในภูมิภาค ทำให้จีนไม่สามารถควบคุมทุกด้านในเมียนมาได้เต็มที่ รัสเซียเองก็มีความสนใจในการขยายอิทธิพลในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งในเชิงยุทธศาสตร์ การให้การสนับสนุน หรือช่วยเหลือเมียนมานั้นไม่เป็นเพียงแค่การ ช่วยเมียนมาเท่านั้น แต่ยังช่วยให้รัสเซียสามารถสร้างพันธมิตรในภูมิภาคที่อาจจะมีผลประโยชน์ต่อไปได้

ความสัมพันธ์ระหว่างเมียนมาและรัสเซียมี ผลกระทบต่อประเทศไทย ในหลายด้าน ทั้งใน ด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านการทูต และ ด้านการเมืองภายในประเทศ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประเทศไทย ดังนี้ 1. ด้านความมั่นคง การที่รัสเซียให้การสนับสนุนเมียนมาในด้านการทหารอาจทำให้มีอิทธิพลของรัสเซียในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพิ่มขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสมดุลทางทหารในภูมิภาค การมีพันธมิตรทางทหารที่ใกล้ชิดในเมียนมานั้นอาจเป็นความท้าทายต่อไทยในแง่ของการรักษาความมั่นคงในภูมิภาค รวมถึงสถานการณ์ความไม่สงบในเมียนมาหลังจากการรัฐประหารในปี 2021 และการตอบโต้ของรัฐบาลทหารต่อกลุ่มต่อต้านอาจส่งผลให้เกิดความผันผวนในพื้นที่ชายแดนที่ติดกับไทย โดยเฉพาะการหลบหนีของผู้ลี้ภัยและการขยายตัวของกลุ่มกบฏข้ามชายแดน การสนับสนุนจากรัสเซียให้กับรัฐบาลทหารอาจทำให้ปัญหาภายในเมียนมายืดเยื้อและเพิ่มความตึงเครียดในพื้นที่ 2. ด้านเศรษฐกิจ ประเทศไทยมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับเมียนมาและรัสเซียในด้านการค้าการลงทุน การที่รัสเซียเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในเมียนมาอาจเปลี่ยนแปลงลักษณะของการค้าในภูมิภาค โดยเฉพาะในภาคพลังงานและทรัพยากรธรรมชาติ เมียนมาอาจให้ความสำคัญกับการค้าที่มีรัสเซียมากขึ้น ซึ่งอาจทำให้การค้าระหว่างไทยและเมียนมามีการแข่งขันที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในตลาดทรัพยากรธรรมชาติหรือในอุตสาหกรรมที่มีการสนับสนุนจากรัสเซีย และการที่เมียนมาถูกประเทศตะวันตกและบางประเทศในเอเชียกดดันด้วยมาตรการคว่ำบาตรและการโดดเดี่ยวนั้นอาจทำให้เศรษฐกิจของเมียนมาประสบปัญหามากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของไทยในฐานะคู่ค้าหลัก โดยเฉพาะในกรณีที่มีการลดลงของการค้าและการลงทุนจากเมียนมา 3. ด้านการทูต ไทย

มีนโยบายที่สนับสนุนการสนทนาและการเจรจาในวิธีการทางการทูตเกี่ยวกับสถานการณ์ในเมียนมา โดยการสนับสนุนกลุ่มประเทศอาเซียนในการหาทางออกจากวิกฤตการณ์ในเมียนมา การที่รัสเซียมีการสนับสนุนรัฐบาลทหารในเมียนมาอาจทำให้ไทยต้องมีการปรับกลยุทธ์ทางการทูต เพื่อไม่ให้ตกอยู่ภายใต้ความตึงเครียดทางการเมืองในภูมิภาคและรักษาความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ ในอาเซียน อีกทั้งไทยยังต้องเผชิญกับความท้าทายในการประสานท่าทีระหว่างการสนับสนุนหลักการประชาธิปไตยและการยอมรับอิทธิพลที่รัสเซียมีในเมียนมา การมีรัสเซียเข้ามาเสริมทัพในเมียนมาทำให้ไทยต้องรักษาความเป็นกลางและให้ความสำคัญกับการสนับสนุนในระดับภูมิภาค

4. ด้านการเมืองภายในประเทศไทย นั่นคือสถานการณ์ในเมียนมาอาจส่งผลกระทบต่อความคิดและท่าทีทางการเมืองภายในไทย โดยเฉพาะในกลุ่มที่สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหรือกลุ่มที่มีความเห็นร่วมกับกลุ่มต่อต้านรัฐบาลทหารของเมียนมา การที่ไทยต้องมีท่าทีต่อสถานการณ์ในเมียนมาจะมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ภายในประเทศและอาจกระทบต่อนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลไทยด้วย

ข้อเสนอแนะ ต่อหน่วยงานความมั่นคงของไทย 1. ควรเพิ่มการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการทหารกับนานาชาติทั้งในและนอกภูมิภาค 2. การปฏิบัติการทางการทูต ให้นำหน่วยงานความมั่นคงของไทยติดตามสถานการณ์รวมถึงมีการเตรียมพร้อมเรื่องนี้ให้เป็นอย่างดี 3. มีการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หน่วยงานความมั่นคงของไทยต้องติดตามการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในเมียนมาอย่างใกล้ชิด เพื่อเตรียมรับมือกับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น

ความสัมพันธ์ระหว่างเมียนมาและรัสเซียสามารถมีผลกระทบต่อไทยในหลายมิติ ทั้งในด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ การทูต และการเมืองภายใน โดยการมีรัสเซียเข้ามามีบทบาทในเมียนมาอาจเปลี่ยนแปลงสมดุลทางการทูตและเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การขยายอิทธิพลของรัสเซียในเมียนมาจึงเป็นเรื่องที่ไทยต้องเฝ้าระวังและบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างรอบคอบเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศในระยะยาว

พ.อ. หลิง มนทิตรา ยัมสมบุญ

อจ.ทก.วทบ.

อ้างอิง

1. ทันโลกกับ Thai PBS. “เมียนมา” ดึงรัสเซียถ่วงอำนาจจีน. [ออนไลน์]. 2024, แหล่งที่มา <https://www.facebook.com/ThaiPBS/videos>; [17 มกราคม 2568]
2. ผู้จัดการออนไลน์. รัฐบาลทหารพม่าหันพึ่งรัสเซียมากขึ้น ขณะความสัมพันธ์ปักกิ่งสั้นคลอนนับตั้งแต่รัฐประหาร. [ออนไลน์]. 2024, แหล่งที่มา <https://mgronline.com/indochina/detail/9670000029123>; [17 มกราคม 2568]

- 3.PPTV Online. เมียนมาส่งช่าง 6 เชือกให้รัสเซีย ฉลอง 75 ปีความสัมพันธ์ทางการทูต [ออนไลน์].2025, แหล่งที่มา<https://www.pptvhd36.com/news>; [17 มกราคม 2568]
4. รอยเตอร์. อุปทูตของสหรัฐฯ กล่าวว่า การสนับสนุนจากรัสเซียต่อรัฐบาลเผด็จการของเมียนมาร์เป็นการ “ทำลายเสถียรภาพ” ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. [ออนไลน์].2023, แหล่งที่มา <https://ipdefenseforum.com/th/2023/03>; [17 มกราคม 2568]
5. ประชาไทย. รัสเซียมอบเหรียญตราให้เหล่าผู้นำกองทัพมา สะท้อนความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นขึ้นทุกด้านหลังรัฐประหาร [ออนไลน์]. 2024 , แหล่งที่มา <https://prachatai.com/journal/2024/04/108703>; [17 มกราคม 2568]